

Årsrapport 2013

Design: Karine Kristiansen, NOKUT
Forsidefoto: Shutterstock
Foto: NOKUT, der ingenting annet er nevnt
Utgiver: NOKUT juni 2014

Innhold

Forord	4
Norsk utdanning	5
Studiekvalitet	6
<i>Studentenes bedømming av egne studier</i>	6
<i>Studenter bidrar til kvalitet i egen utdanning</i>	6
Kvalitetsarbeid og tilsyn	7
<i>Utdanningslandskap i endring</i>	7
<i>NOKUTs kontroll av læresteder bidrar til bedre utdanningskvalitet</i>	8
<i>Mange nye utdanningstilbud i 2013</i>	9
<i>Viktig evaluering av kvalitetssikringssystemene</i>	10
<i>Fra stryk til seier!</i>	11
<i>Mange ville bli Senter for fremragende utdanning (SFU)</i>	12
<i>Utdanningskvalitetsprisen</i>	12
<i>Nyskapende og inspirerende</i>	13
Utenlandsk utdanning	14
<i>Lettere å få arbeid med NOKUTs generelle godkjenning</i>	15
<i>Nye muligheter for å få godkjenning</i>	15
<i>Utdanningen endelig godkjent</i>	15
Om NOKUT	18
<i>Internasjonal anerkjennelse til NOKUT</i>	19
Publikasjoner fra NOKUT	20
<i>NOKUTs utrednings- og analyserapporter</i>	21
<i>Artikler i fagtidsskrifter og bøker</i>	21

Forord

NOKUTs tiende år har gått over i historien og mye har skjedd på disse årene. Da NOKUT så dagens lys i 2003 var kvalitetsreformen akkurat gjennomført og lovreguleringen av fagskolene kom rett etterpå. NOKUT ble satt til å kvalitetssikre fagskoler, høyskoler og universiteter. NOKUT fikk samtidig ansvaret for den generelle godkjenningen av uten-

landsk høyere utdanning, en godkjenning som skal gjøre det enklere for de med utenlandsk kompetanse å komme inn i det norske arbeidslivet.

Antall studenter har økt betraktelig i denne tiårsperioden. I 2013 var det om lag 240 000 studenter fordelt på 72 høyskoler og universiteter og nær 16 500 studenter spredt på 111 fagskoler. Incentivordningen Senter for fremragende utdanning er etablert, med tre nye sentre i 2013. Vi har lansert NOKUT-portalen og Studiebarometeret, to dataportaler som gir studenter, læresteder, arbeidsliv og samfunn for øvrig nyttig informasjon om tilstanden i norsk høyere utdanning.

Norge er heldige som er attraktiv for utenlandsk kompetanse. I 2013 mottok vi hele 6 200 søknader om slik godkjenning. Gledelig for alle er det derfor at saksbehandlingstiden i 2013 ble kraftig redusert. Høsten 2013 startet vi opp en forsøksordning for å godkjenne utdanning for personer uten verifiserbar dokumentasjon. Det ble en suksess og i 2014 er denne ordningen i full drift.

Universitetene og høyskolene utdanner kandidater til et arbeidsliv med klare kompetansebehov og -utfordringer. Norge trenger mer og bedre samarbeid mellom utdanning og arbeidsliv. Dette var et gjennomgående budskap på NOKUTs jubileumskonferanse som gikk av stabelen i Oslo 7. og 8. november: "Utdanning for arbeidsliv: Hvordan skaffe kandidater med god kvalitet og høy relevans".

Et gjennomgående tema på konferansen var NOKUTs sentrale rolle i norsk utdanning, en rolle som flere gav uttrykk for bør styrkes og gis flere virkemidler for å sikre fortsatt heving av studiekvaliteten. Vi er fornøyd med at regjering-

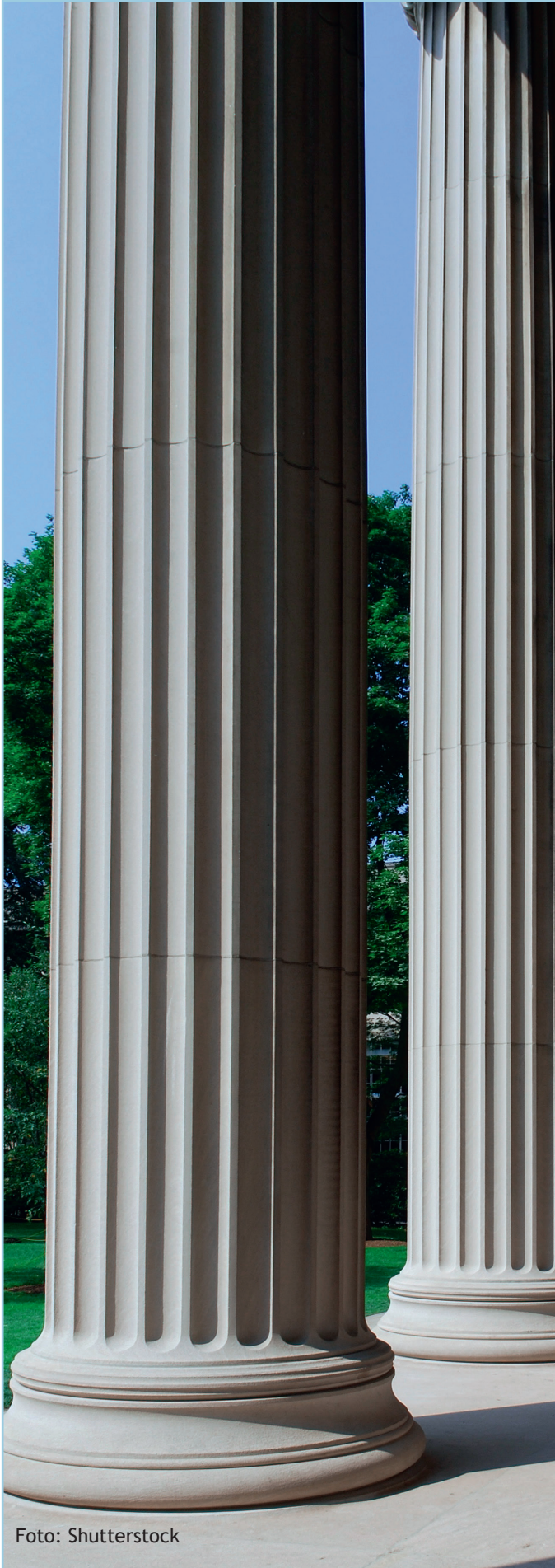
en også har understreket dette budskapet. I 2013 gjennomførte vi en nasjonal studentundersøkelse. Resultatene er samlet på Studiebarometeret.no og gir unik kunnskap om studentenes opplevelse av utdanningskvaliteten. At under halvparten av studentene er fornøyde med undervisningen, mens enda færre er fornøyde med tilbakemeldinger og oppfølging, ser vi alvorlig på. Vi håper og tror at studentenes tilbakemelding blir tatt seriøst og får følger for prioriteringene ved universitetene og høyskolene framover. På sikt ser vi behovet for å supplere denne kunnskapen med opplevelsen til vitenskapelige ansatte og arbeidslivet.

I 2014 utarbeider NOKUT ny strategi for perioden 2015-2020. Vi ser for oss at NOKUT framover vil innta en tydeligere og synligere rolle og slik fylle en større del av mandatet vi har fått av Stortinget. Vi ønsker å ta sektoren med på råd i spørsmålene om hvordan dette skal skje og hva som bør være NOKUTs hovedvirkemidler framover.

I denne årsrapporten kan du lese om arbeid og resultater i 2013. Heftet gir kun et kort glimt av hele virksomheten vår. Mer utfyllende informasjon finner du på nettsidene våre: www.nokut.no

God lesing!

Terje Mørland
Direktør

NORSK UTDANNING

Foto: Shutterstock

Studiekvalitet

Studentenes bedømming av egne studier

NOKUT gjennomførte høsten 2013 en nasjonal spørreundersøkelse om hvordan studentene opplevde kvaliteten ved studieprogrammet de gikk på. Alle studentene i andre studieår på bachelor- og masterprogram og 5. årsstudentene på integrerte masterprogram, ble invitert til å delta. Vel 32 prosent svarte på undersøkelsen. Den årlige studentundersøkelsen skal bidra til å styrke arbeidet med kvalitet innenfor høyere utdanning.

Data fra undersøkelsen ble gjort tilgjengelig i den nye nettportalen Studiebarometeret.no. Her kan studiesøkere, studenter, utdanningsinstitusjoner og øvrige aktører finne informasjon om hvordan studentene vurderer ulike aspekter ved kvaliteten i utdanningen de går på. NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og ser på Studiebarometeret som et viktig hjelpemiddel for å spre kunnskap om studiekvalitet.

Fornøyde, men ønsker bedre undervisning og mer oppfølging

Undersøkelsen viser at norske studenter er fornøyde med studiet, læringsutbytte og arbeidslivsrelevans, men skulle ønske seg bedre undervisning, mer forskningsdeltakelse og bedre oppfølging. Studentene oppgir at de bruker i gjennomsnitt 29 timer i uka på studiearbeid. Studentene gir mest positiv bedømmelse til forelesning og skriftlige innleveringer, og disse formene oppgis også som klart mest brukt. Mer studentaktive arbeidsformer, som seminar, feltarbeid, laboratoriearbeid og prosjektarbeid, scorer klart lavere både på bruk og tilfredshet. Digitale arbeidsformer får bra vurdering.

Blant profesjonsutdanningene på bachelornivå er studentene på barnehagelærer- og sykepleierstudiene de gjennomgående mest tilfredse. Faktisk vurderer de også studiet sitt som mer faglig utfordrende enn studentene på (to av tre) ingeniørutdanning og grunnskolelærerutdanning. Klart mest utfordrende synes studentene på rettsvitenskap at

studiet er. Den mest kritiske bedømmelsen av kvaliteten gir studentene på ingeniørutdanningene og grunnskolelærerutdanningene. For eksempel opplever de en svakere innholdsmessig sammenheng i studiet enn studentene på alle de andre undersøkte fagområdene, også de disiplinbaserte.

Studenter bidrar til kvalitet i egen utdanning

Studenter er sentrale aktører i arbeidet NOKUT gjør med å sikre og utvikle kvaliteten i utdanningene i Norge. De deltar i de fleste av NOKUTs godkjennings-, kvalitetssikrings- og tilsynsprosesser. De er også med i komiteene som vurderer hvem som skal motta Utdanningskvalitetsprisen og få tildelt status som et senter for fremragende utdanning.

Som student er det også viktig å ta del i arbeidet med kvalitetsutvikling som gjøres ved lærestedene. Det er pålagt ved lov at lærestedene må involvere studentene i avgjørelser som påvirker dem. NOKUT mener at det er viktig at studentene bruker denne muligheten til å bidra med sine unike perspektiv på universitetet, høyskolen eller fagskolen sin.

Foto: Shutterstock

Kvalitetsarbeid og tilsyn

Utdanningslandskap i endring

Siden 2003 er antall universiteter i Norge fordoblet, og det er blitt flere vitenskapelige høyskoler. Det har også vært en relativt sterk vekst i antall nye tilbydere, ved at læresteder som tidligere ikke kunne tilby høyere utdanning nå gjør det. Alle bevegelsene i landskapet går oppover, både i den forstand at det utvikles stadig flere studier på et høyere gradsnivå og at mange læresteder rykker oppover i hierarkiet. I 2013 var det åtte universiteter, ni vitenskapelige høyskoler, 36 akkrediterte høyskoler, 19 høyskoler med akkrediterte studietilbud og 111 fagskoler.

Veksten i tilbud av nye mastergradsutdanninger og doktorgradsutdanninger har vært sterk. Ved statlige høyskoler har NOKUT akkreditert 188 mastergradsutdanninger og 30 doktorgradsutdanninger. I 1995 hadde ti institusjoner rett til å tildele doktorgrad. I 2012 hadde 28 institusjoner denne retten.

Flere små læresteder

De nye aktørene er som regel vesentlig mindre enn etablerte tilbydere. Det er om lag 240 000 studenter innen norsk høyere utdanning, fordelt på 72 institusjoner. Om lag halvparten av disse har færre enn 1 000 studenter, og en fjerdedel har færre enn 200 studenter. I 2013 var det nær 16 500 fagskolestudenter spredt på 111 fagskoler. Nesten halvparten av fagskolene har færre enn 50 studenter.

Mer like utdanningstilbud

Mangfoldet i utdanningstilbud på det enkelte lærested har økt, mens lærestedene på mange måter har blitt mer like hverandre. Høyskolene etablerer i økende grad master- og doktorgradsutdanninger samtidig som universitetene tilbyr profesjonsutdanninger på bachelornivå. Enkelte fagskoler har også etablert enkeltstudier innen høyere utdanning og dermed fått status som ikke-akkreditert høyskole. Denne utviklingen skjer altså på alle nivåer, fra fagskolene til universitetene. Utviklingen går likevel sakte. De nye universitetene har mange store profesjonsutdanninger på bachelornivå, og fortsatt er antallet mastergradsstudenter ved høyskolene lavt sammenliknet med universitetene.

Frokostmøter

NOKUT startet i 2013 med frokostmøter. På disse morgenmøtene vil NOKUT skape debatt rundt viktige temaer innen fagskole-, høyere og utenlandsk utdanning. Første frokostmøte i juni 2013 var en stor suksess. Temaet var "Har vi den utdanningen samfunnet trenger?". Kunnskapsministeren, partipolitikere, arbeidslivsorganisasjoner og NOKUT diskuterte her innholdet i rapporten "Institusjonell dynamikk i norsk høyere utdanning og fagskolesektoren".

NOKUT vil årlig arrangere flere slike møter der aktuelle temaer belyses. NOKUT vil også prioritere å arrangere konferanser og seminarer i samarbeid med andre aktører for å sette viktige tema på dagsorden.

Kvalitetsreformen

Kvalitetsreformen i 2003 ga institusjonene mer handlingsrom og muligheter til blant annet å oppnå ny formell status. Med Kvalitetsreformen kom også en ny mekanisme for at institusjonene kan få rett til å tilby høyere utdanning gjennom å få studietilbud godkjent av NOKUT. Omtrent samtidig med Kvalitetsreformen ble fagskolesektoren regulert gjennom Lov om fagskoleutdanning.

Foto: Shutterstock

NOKUTs kontroll av læresteder bidrar til bedre utdanningskvalitet

NOKUT kontrollerer at utdanningskvaliteten og kvalitetsarbeidet ved lærestedene tilfredsstiller nasjonale kvalitetskrav. Vurderingene gjøres av en sakkyndig komite som oppnevnes av NOKUT. NOKUT gir også råd til lærestedene om hvordan de kan videreutvikle utdanningskvaliteten og deres interne kvalitetsarbeid.

Universitet og høyskoler

NOKUT gjennomførte i 2013 et pilotprosjekt for tilsyn med eksisterende virksomhet. Tilsynsprosessen består av fire trinn: kartlegging, redegjørelse, dialog/utvikling og revidering. Revidering er NOKUTs sterkeste tilsynsvirkemiddel.

I 2013 reviderte NOKUT godkjenningene av studietilbud ved Atlantis medisinske høyskole og Norsk gestaltinstitutt. Begge høyskolene beholdt godkjenningene for de reviderte studietilbudene. Lærestedene ville ha mistet godkjenningen hvis de ikke hadde greid å rette opp manglene som var blitt avdekket tidligere.

NOKUT gjennomførte også et annet pilotprosjekt for tilsyn. Alle mastergradene ved historisk-filosofiske fag og studietilbud som NOKUT hadde mottatt skriftlige bekymringsmeldinger for ble innlemmet i prosjektet. Første trinn ble gjennomført i 2013 og en samlerapport kommer i 2014.

[Les mer om NOKUTs tilsyn med eksisterende virksomhet](#)

Fagskoler

NOKUT reviderte godkjenningene til to fagskoletilbud i 2013. Godkjenningen av Drammen kommunes fagskole i kommunehelsetjenester ble trukket tilbake i desember 2013, mens godkjenningen av Oslo International Bible College (OIBC) ble trukket tilbake i februar 2014.

NOKUT startet i 2013 tilsynsprosess av tre fagskoletilbud: Emergence School of Leadership: fagskoleutdanningen prosjekt- og prosessledelse, Fagskolen i Vestfold: fagskoleutdanningen skipsoffiser skips-teknisk linje, Luftfartsskolen: fagskoleutdanningene trafikkflyger fly og trafikkflyger helikopter og Fagskulane i Hordaland, Austevoll maritime fagskole.

[Les mer om NOKUTs tilsyn med eksisterende fagskoletilbud](#)

Fagskoleutdanninger er korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Det stilles ikke krav til generell studiekompetanse. Varigheten på fagskoleutdanninger varierer, men de skal ha et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Det finnes både offentlige og private fagskoler. [Les mer om fagskoler](#)

Forskrift for tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning

Forskrift for tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning ble vedtatt av styret 12.12.2013 og trådte umiddelbart i kraft. Parallelt med arbeidet med ny forskrift har NOKUT utviklet to veiledninger til potensielle søkere og tilbydere av godkjent fagskoleutdanning. Forskriften lanseres gjennom seminar for sektoren 15.01.14. Det finnes både offentlige og private fagskoler. [Les mer på nettsidene våre](#)

Mange nye utdanningstilbud i 2013

Universitet og høyskoler

Det har vært en liten nedgang i antall søknader om godkjenning av studier fra 2012 til 2013, fra totalt 53 til 47. I 2013 behandlet NOKUT 41 søknader om nye utdanningstilbud på bachelor-, master-, phd-gradsnivå eller som et kortere studium. I underkant av halvparten ble godkjent. Resultat ble 18 nye utdanningstilbud ved norske universiteter og høyskoler. De fleste søkte om å få godkjent et tilbud på mastergradsnivå. Forsvarets skole i etterretning og sikkerhetstjeneste fikk godkjent et bachelorgradsstudium for første gang. Norge fikk dermed en ny høyskole i 2013.

Høgskolen i Buskerud fikk i fjor godkjent et studium på ph.d.-nivå for første gang. I tillegg til universitetene og de vitenskapelige høgskolene, er det ni høgskoler som har rett til å tildele doktorgrad.

[Se alle godkjente utdanningstilbud ved universiteter og høyskoler](#)

Fagskoler

Det har vært en liten nedgang i antall søknader om godkjenning av fagskoleutdanning fra 2012 til 2013, fra 114 til 97. I 2013 behandlet NOUKT 105 søknader, 40 fagskoleutdanninger ble godkjent. Tre nye fagskoler/tilbydere fikk godkjent fagskoleutdanning i fjor. Dette er Stiftelsen Diakonova, Tunsberg Medisinske Skole AS og Lofoten reiselivsfagskole.

[Se alle godkjente fagskoleutdanninger](#)

Endret status

Kongen i statsråd avgjør om et lærested kan endre status fra et nivå til et annet, for eksempel fra høyskole til universitet. NOKUT foretar en vurdering om institusjonen fyller kriteriene for å endre institusjonskategori. I 2013 mottok NOKUT fire søknader om slik institusjonsakkreditering. Ingen ble behandlet ferdig i 2013.

Utdanningstilbud – nye søknader

	2011	2012	2013
Fagskoletilbud	102	114	97
Bachelor	13	12	6
Master	36	29	25
Phd	14	3	9
Kortere studier ved universiteter og høyskoler	4	9	7

Utdanningstilbud – positive vedtak

	2011	2012	2013
Fagskoletilbud	29	19	40
Bachelor	6	5	1
Master	19	23	12
Phd	2	9	2
Kortere studier ved universiteter og høyskoler	3	3	3

Viktig evaluering av kvalitetssikrings-systemene

Lærestedene har ansvar for kvaliteten i egne utdanningstilbud, men NOKUT kontrollerer at de sikrer kvaliteten tilstrekkelig og bidrar til kvalitetsutvikling.

I 2013 evaluerte NOKUT kvalitetssikringssystemene ved fem høyskoler og ett universitet. Norges Handelshøyskole, Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Sør-Trøndelag og Høgskolen i Nord-Trøndelag fikk alle godkjent kvalitetssikringssystemene sine. NOKUT fant imidlertid vesentlige mangler ved to av dem, NTNU og Høgskolen i Narvik. De fikk begge seks måneder til å rette opp manglene.

NOKUT startet i 2013 et forsøksprosjekt for ny periodisk evaluering av kvalitetssikringssystemene. Her samarbeider NOKUT med Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning og Haraldsplass diakonale høgskole. Departementet ga våren 2013 disse høyskolene unntak fra kravet om evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen hvert sjette år, mot at de deltar i arbeidet med ny modell for periodiske evalueringer.

[Les mer om evaluering av kvalitetssikringsystem](#)

Fra stryk til seier!

- Overrasket, vi trodde vi hadde dette under kontroll, sier prorektor Berit Kjeldstaved NTNU om reaksjonen etter at NOKUT i 2013 ikke godkjente universitetets kvalitetssikringssystem. - Vi satte umiddelbart i gang med arbeidet for å få til et godt kvalitetssikringssystem som utvikler og forbedrer utdanningen. Motivasjonen i organisasjonen var meget høy. Dette ville vi klare.

NOKUT evaluerer jevnlig kvalitetssikringssystemene ved norske universiteter og høyskoler. I 2013 var det NTNUs tur til å få besøk av en sakkyndig komite ledet av NOKUT. Prosessen er tidkrevende, og komiteen vurderer dokumenter, besøker institusjonene og har samtaler med personer på alle nivåer, før NOKUT fatter et vedtak.

I NTNUs tilfelle fant NOKUT for mange mangler til at kvalitetssikringssystemet kunne godkjennes. NTNU fikk da seks måneder for å rette opp systemet, noe de klarte. I april 2014 ble NTNUs kvalitetssikringssystem godkjent.

Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

- Uroen i organisasjonen la seg og vi kunne fortsette med undervisningsarbeidet vårt, nå sikre på at vi hadde et fungerende kvalitetssikringssystem i grunn, sier Kjeldstad.

Tydligere roller og ansvar

Av det arbeidet de nå har fått satt på plass vil Kjeldstad spesielt trekke fram systembeskrivelsen som hele organisasjonen står bak. Kvalitetssikringssystemet har tydelig angivelse av roller og ansvar, og studentene og ansatte er kjent med hva som kreves av dem. Det er dessuten gjort et betydelig arbeid av ledelsen, ansatte og studenter for å videreutvikle kvalitetssikringssystemet og det er en tydelig involvering av studenter i tilbakemeldingsprosessene. NTNU har nå fokus på kvalitet

i studieprogram og studieprogramleders rolle og et tett samarbeid med studentene ved studenttinget. Rapport og oppfølging av kvalitet i utdanning (kvalitetsmelding) innarbeides i virksomhetsplanlegging og knyttes plan og budsjettprosessarbeid på sentralt NTNU nivå, på fakultet- og instituttnivå.

Ryddig og saklig prosess, men overraskende resultat

NTNU oppfattet den sakkyndige komiteen som var på besøk som profesjonell, positiv og lyttende.

- Vi fikk rask respons og avklaring på de spørsmålene vi hadde i forbindelse med komitebesøk. Komiteens evalueringsresultat forventet vi oss imidlertid ikke. Vi satt igjen med et inntrykk av at komiteen var meget positiv, men rapporten var kritisk og innholdet ble derfor noe overraskende. Komiteen kunne uttrykt større grad av nøkternhet i tilbakemeldingsmøtet, sier hun.

Kjeldstad etterlyser mer etablerte prosesser med mulighet for råd og veiledning i evalueringsperioden. De opplevde uklarhet rundt omfang og innhold i det som komiteen ønsket av ettersendt dokumentasjon. - Det hadde vært interessant for oss med litt mer rom for dialog om videre utviklingsarbeid basert på komiteens inntrykk fra møtene og erfaringer fra egne institusjoner. NOKUT kan gjerne bidra mer med dialog rundt utvikling. Nå er tilsynsrollen svært skarp, og gir lite rom for samspill i en prosess hvor potensialet for gjensidig utveksling er stort.

Ansatte og studenter må ha tydelig ansvar og roller

Det vi har lært er at kvalitetssikringsarbeid må være tydelig forankret og ønsket av utdanningsledelsen sier Kjeldstad som har følgende råd til andre læresteder i samme situasjon:

- Når prosessen gjennomføres må det komme klart fram hvordan og hvem som følger opp. Hensikten må være klar for både ansatte, studenter og utdanningsledelsen. Det er viktig å få til tydelige roller og ansvar i organisasjonen, både for utvikling og oppfølging.

Mange ville bli Senter for fremragende utdanning (SFU)

I 2013 var den første ordinære utlysningen åpen for alle fagmiljøer status om å bli Senter for fremragende utdanning (SFU). I hard konkurranse med totalt 24 søkere nådde følgende tre miljøer opp:

Centre of Excellence in Music Performance Education (CEMPE) ved Norges musikkhøgskole

CEMPE skal videreutvikle og fornye musikkutøverutdanningen. Senterets visjon er å utdanne fremragende musikkutøvere med profesjonell kompetanse til å arbeide i en raskt skiftende verden.

[Les mer på CEMPEs nettsider](#)

Centre for Research, Innovation and Coordination of Mathematics Teaching (MatRIC) ved Universitetet i Agder

MatRIC vil være et nasjonalt senter som skal lede innovasjon og bedre undervisning og læring i matematikk innenfor naturvitenskap, ingeniørutdanningen, økonomi og lærerutdanningen og såkalte brukerprogram.

[Les mer på MatRICs nettsider](#)

Centre for Excellence in Biology Education (BioCEED) ved Universitetet i Bergen, Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) og Havforskningsinstituttet

BioCEED vil reformere biologiutdanningen i ved å utvikle og integrere læring av biologisk fagkunnskap, praktiske ferdigheter og samfunnsrelevante oppgaver gjennom hele studieløpet.

[Les mer på BioCEEDs nettsider](#)

De tre SFU-ene får 3 millioner kroner årlig i 5 år, med mulighet til forlengelse i ytterligere 5 år etter en midtveisevaluering. For å oppnå SFU-status har søkerne dokumentert fremragende kvalitet i eksisterende utdanning, planer for videreutvikling samt strategier for å involvere andre slik at de kan heve utdanningskvaliteten sin.

Sentre for fremragende utdanning (SFU) er en nasjonal prestisjeordning for utdanning på bachelor- og mastergradsnivå. Universiteter og høyskoler kan søke om å bli tildelt status som SFU. Et pilotsenter

Foto: Shutterstock

ProTEd (Centre for Professional Learning in Teacher Education), ble opprettet i 2011. Dette er et samarbeid mellom Universitet i Oslo og Universitetet i Tromsø, knyttet til de femårige integrerte masterne i lærerutdanning.

[Les mer om SFU-ordningen](#)

Utdanningskvalitetsprisen

Utdanningskvalitetsprisen på 1 million kroner gikk i 2013 til Norges Handelshøgskole (NHH) for prosjektet Økonomi og psykologi. I dette prosjektet tas forskningsbasert utdanning på alvor og allerede på bachelornivå involveres studentene aktivt i forskningsaktiviteter.

Utdanningskvalitetsprisen tildeles etter søknad til miljøer som kan dokumentere fremragende arbeid med studiekvalitet. NOKUT mottok i år 15 søknader fra 11 institusjoner.

[Les mer om Utdanningskvalitetsprisen](#)

Nyskapende og inspirerende

- Gjennom å være et senter for fremragende utdanning er vi med på å skape noe helt nytt! Det å arbeide med MatRIC er ikke bare viktig for institusjonene og studentene, men det er viktig for Norge. I tillegg er det svært inspirerende, sier en stolt senterleder ved MatRIC og Universitetet i Agder, Simon Goodchild.

MatRIC står for Centre for Research, Innovation and Coordination of Mathematics Teaching og skal være et nasjonalt senter for å bedre læring og undervisning i matematikk innenfor andre fag. Goodchild forklarer:

- Det er i dag et stort politisk fokus på realfag, ingeniørfag, lærerutdanning, økonomi og helsefag. MatRIC arbeider for å gjøre matematikkundervisningen i disse fagene bedre. Bedre matematikkundervisning ved norske universiteter og høyskoler vil redusere frafall og gi bedre kandidater ut i arbeidslivet.

vertskap for et slikt prestisjefylt senter.

Til nye søkere om senterstatus har Goodchild følgende råd:

Les tidligere søknader og tilbakemeldingen fra NOKUT grundig. Det er mye å lære av tidligere søknader og dette kan styrke arbeidet ved egen institusjon og utformingen av selve søknaden. Søknadsprosessen bør være et teamarbeid, slik at søknaden har basis i et helt miljø hvor mange føler eierskap til senteret. Å ha eksterne eksperter utenfor det interne fagmiljøet, er også nyttig for å heve kvaliteten i søknaden.

Systematisk arbeid for å nå visjoner

- MatRIC har mange konkrete planer fremover og målet er at det samlet vil bidra til at studentene får en bedre matematikkundervisning. Vi arbeider for å oppnå målsettingen vår om fremragende undervisning i matematikk, avslutter Goodchild.

[Les mer på MatRICs nettsider](#)

Fra venstre: Torunn Lauvdal (rektor), Simon Goodchild (professor og senterleder) og Frank Reichert (professor og dekan ved Fakultet for teknologi og realfag)

Gir anerkjennelse og nasjonal oppmerksomhet

Status som SFU innebærer at MatRIC har fått anerkjennelse for arbeidet som allerede gjøres ved institusjonene. Det er et kvalitetsstempel og senterstatus gir nasjonal oppmerksomhet. Finansiering fra NOKUT har i tillegg utløst interne midler fra Universitetet i Agder for å styrke MatRIC. Status og finansiering gjør det mulig å videreutvikle MatRIC og oppnå målsettingen om en fremragende undervisning i matematikk.

Goodchild forteller at internt betyr senterstatusen en fortsatt prioritering av matematikkundervisning og det viktige arbeidet senteret bidrar til. Det virker motiverende for Universitetet i Agder å være

UTENLANDSK UTDANNING

Lettere å få arbeid med NOKUTs generelle godkjenning

I 2013 behandlet NOKUT i overkant av 7 400 saker, noe som er rundt prosent flere saker enn i 2012. Rundt 5 100 søkere fikk utdanningen sin fra utlandet godkjent til å være på samme nivå som en grad tatt ved et norsk universitet eller høyskole. De tre viktigste typene av utdanninger som ble godkjent var økonomiutdanninger, ingeniørutdanninger og lærer/pedagogiske utdanninger. Dette viser at de volummessig mest sentrale utdanningene som NOKUT godkjenner i stor grad er i tråd med etterspørselen i arbeidslivet.

I 2013 mottok NOKUT i underkant av 6 200 nye søknader. Dette er en økning på hele 20 prosent fra året før. Fortsatt økonomiske utfordringer i en rekke europeiske land, kombinert med lav arbeidsløshet og gode arbeidsvilkår i Norge, er hovedforklaringen til økningen. At NOKUTs godkjenningssordning blir stadig bedre kjent i samfunnet og i innvandrermiljøer, bidrar også.

NOKUTs generelle godkjenning får stadig større verdi i samfunnet. Det er en økende tendens til at arbeidsgivere og læresteder krever NOKUTs generelle godkjenning før ansettelse og opptak til studier, selv om en slik godkjenning ikke alltid

Utdanningen endelig godkjent

Suhaila Ahmed er kurder fra Irak og har studert engelsk litteratur ved Al-Mustansirieh universitetet i Bagdad. I hjembyen underviste hun ved en videregående skole. I 1999 fikk hun oppholdstillatelse i Norge og begynte å jobbe.

Foto: Privat

- Jeg har gått på skole i 20 år for å få en slik utdannelse. Nå vet jeg at det ikke var for-gjeves.

Da Ahmed tok kontakt med NOKUT første gangen, fikk hun vite at selv om hun hadde dokumenter på utdannelsen, kunne hun ikke få den godkjent. Det var dessverre ikke mulig for NOKUT å kontakte

er nødvendig for ansettelse eller opptak. NOKUT gradsgodkjenner nå nesten like mange utenlandske utdanninger som Universitetet i Oslo uteksaminerer kandidater.

Nye muligheter for å få godkjenning

NOKUT startet i 2013 en prøveordning for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning for personer uten verifiserbar dokumentasjon, kalt UVD-ordningen. Denne gruppen har problemer med å komme inn i det norske arbeidslivet. Dette gjelder hovedsakelig søkere som har utdanning fra et land der den politiske situasjonen gjør det umulig å få utdanningsdokumenter verifisert. Land som i 2013 ble del av prøveprosjektet var Afghanistan, Den demokratiske republikken Kongo, Irak, Liberia, Sierra Leone og Somalia.

Etter at ordningen kom på plass i juni 2013, mottok NOKUT hele 260 søknader om vurdering etter den nye ordningen. Som en del av prøveprosjektet ble 25 søknader behandlet. 18 søkere fikk utdanningen sin godkjent som likestilt med en norsk grad. Vurderingene ble gjort av en komite av sakkyndige. Deres oppgave var å sannsynliggjøre at personen har fullført en utenlandsk høyere utdanning, og at utdanningen er den han eller hun hevder å ha.

universitetet i Bagdad for å verifisere dokumentene. Etter at NOKUT startet forsøksordningen for personer med utdanning fra utlandet uten verifiserbare papirer, fikk hun likevel godkjent bachelorutdannelsen fra Irak.

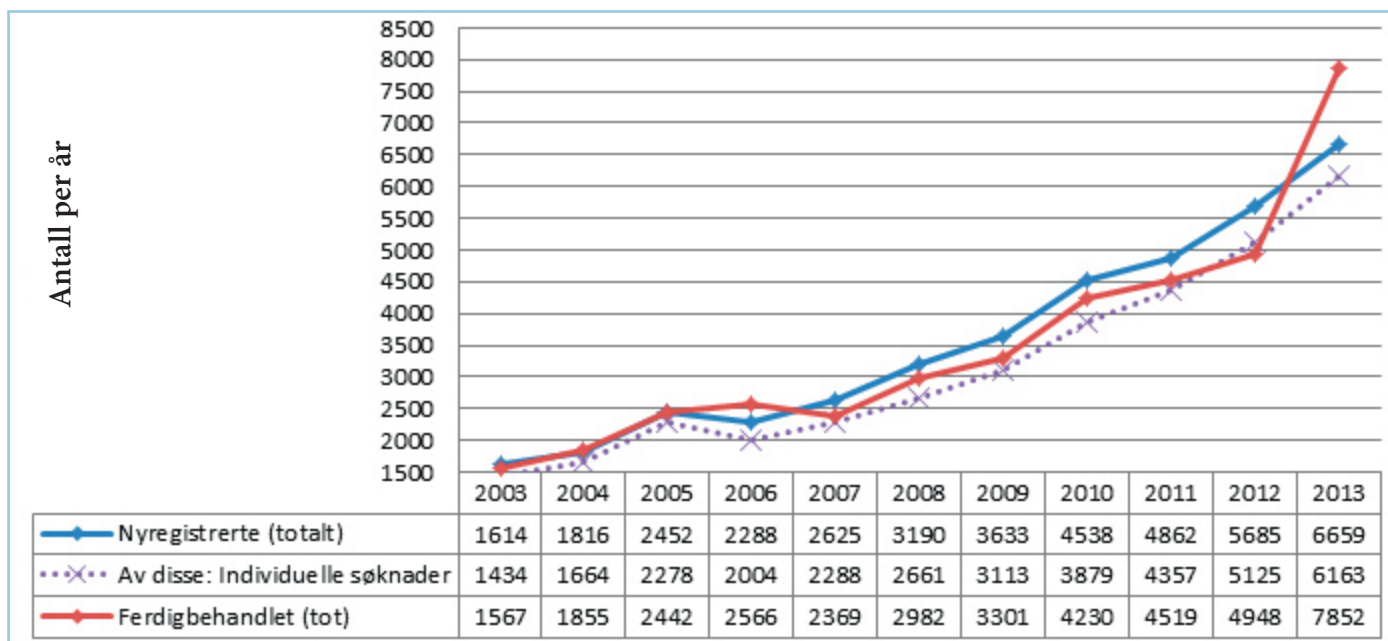
Vil bli lærer

Ahmed ønsker å søke jobb som engelsklærer her i Norge også, men ikke akkurat nå.

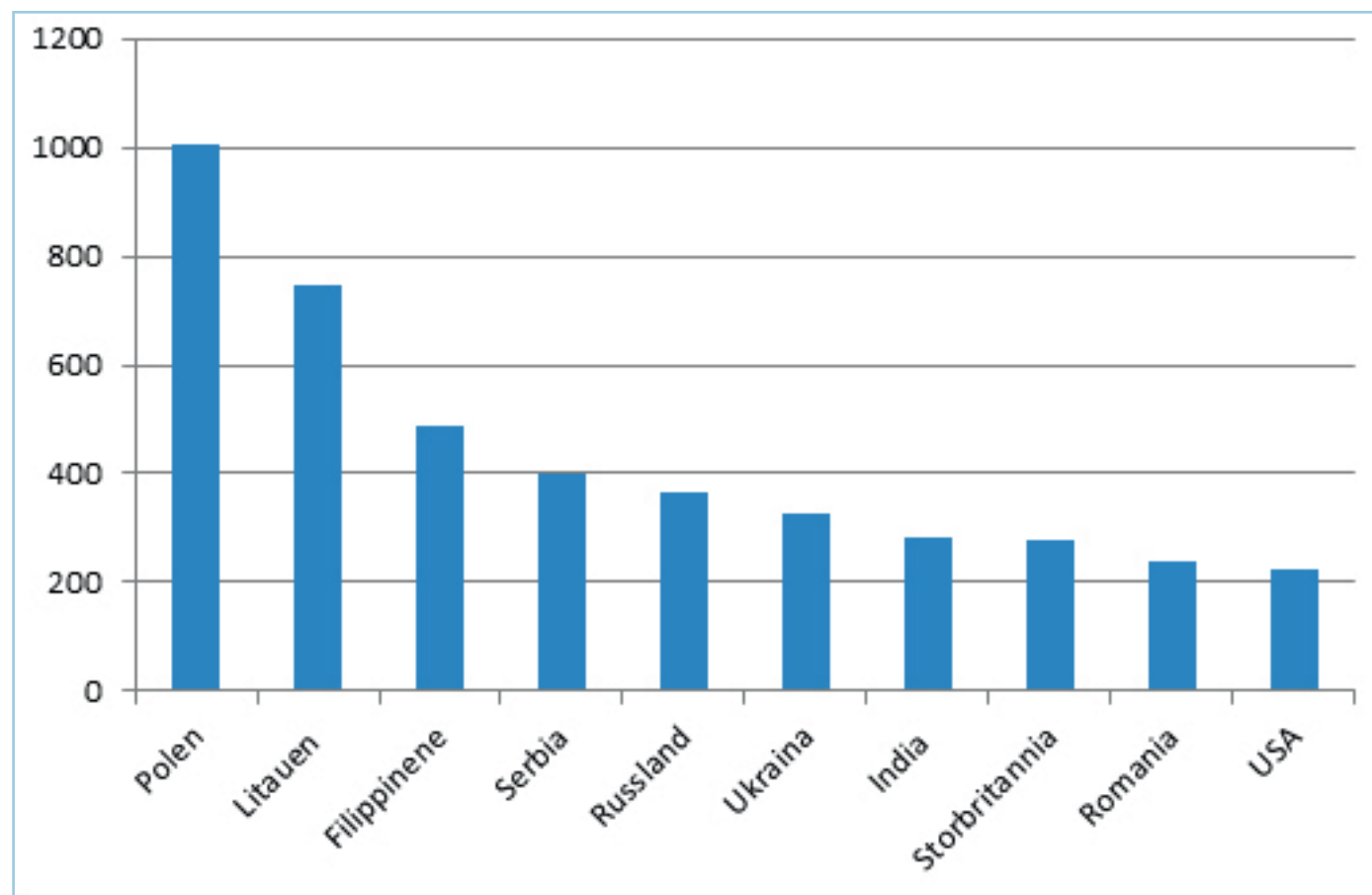
- Foreløpig benytter jeg godkjenningen på min nåværende arbeidsplass i forbindelse med oversettelse av dokumenter der, sier hun.

Ahmed forteller at det betyr mye for henne at utdanningen ble godkjent.

Generell godkjenning: antall nye og ferdig behandlede saker per år

10 på topp 2013: antall søkere per land

Kontaktpunkt for EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv

NOKUT er kontaktpunkt for EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv. NOKUT informerer og veileder personer med utenlandsk utdanning til å finne riktig godkjenningskontor for utdanningen, slik at den blir vurdert i forhold til norsk utdanning. Det er i overkant av 170 yrker som er lovregulerte. For å kunne jobbe i disse yrkene i Norge, må utdanningen godkjennes. Det er 16 godkjenningskontorer for utenlandsk utdanning i Norge. EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv ble revidert i desember 2013. Virkningene av denne revideringen vil først skje fra 2015 til 2016. [Les mer om yrkeskvalifikasjonsdirektivet](#)

Nasjonalt kontaktpunkt for det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring

NOKUT er Nasjonalt kontaktpunkt for Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring i Norge. Kontaktpunktet skal bidra til at studenter, arbeidsgivere, arbeidssøkere og læresteder forstår og bruker kvalifikasjonsrammeverket. Kontaktpunktet skal også bidra til god dialog mellom nasjonale og internasjonale aktører. [Les mer om NCP/EQF](#)

Nettverk for godkjenningskontorer

NOKUT er nasjonalt kontor i det internasjonale nettverket for godkjenningskontorer: **ENIC og NARIC-nettverkene**. De nasjonale kontorene utveksler informasjon om generelle godkjenningsspørsmål og bistår nettverksland i deres arbeid med å verifisere utdanningsdokumenter. [Les mer om ENIC-NARIC](#)

ENIC: European Network of Information Centres in the European Region

NARIC: National Academic Recognition Information Centres in the European Union

Nordic National Recognition Information Centres (NORRIC)

Dette er et nettverk for de fem nordiske ENIC-NARIC-kontorene. NOKUT er Norges NARIC-kontor. Nettverket initierer felles nordiske prosjekter for gjensidig læring, og bidrar til å redusere barrierer for evaluering og godkjenning av utenlandske utdanningsdokumenter i Norden.

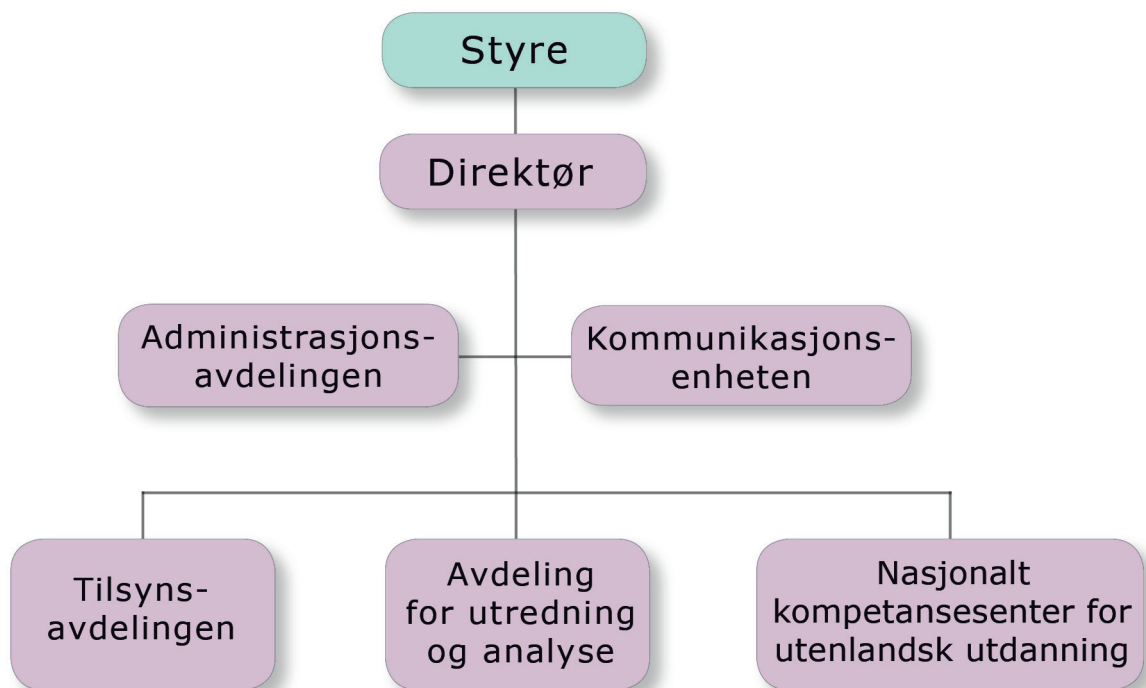
[Les mer om NORRIC](#)

Foto: Shutterstock

OM NOKUT

NOKUT er et faglig uavhengig forvaltningsorgan underlagt Kunnskapsdepartementet med et eget styre som øverste beslutningsorgan. NOKUT ledes av direktør Terje Mørland.

Figur: Organisasjonskart

Per 31.12.2013 arbeidet det 73 personer i NOKUT. 2/3-deler av dem er kvinner. Ni tilsatte har innvandrerbakgrunn. NOKUT engasjerer årlig 200-300 sakkyndige i ulike evaluerings- og akkrediteringsprosesser.

I 2013 forvaltet NOKUT et budsjett på 93 millioner kroner. I dette beløpet inngikk midler til sentrene for fremragende utdanning, Utdanningskvalitetsprisen, den nasjonale studentundersøkelsen og opprettelsen av nettportalen Studiebarometeret, videreutvikling av databasen NOKUT-portalen og NOKUTs to kontaktpunktfunksjoner (EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv og kvalifikasjonsrammeverket).

[Les mer om NOKUT](#)

Internasjonal anerkjennelse til NOKUT

The European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) evaluerte i 2013 NOKUTs tilsyns- og utviklingsarbeid for norsk høyere utdanning. For å kunne opprettholde medlemskapet i ENQA må NOKUT gå gjennom en slik evaluering hvert femte år. NOKUT fikk etter evalueringen bekräftet videre medlemskap. ENQA fant at NOKUT

følger de europeiske standardene (European Standards and Guidelines for Quality Assurance) i arbeidet sitt.

I den sakkyndige rapporten får NOKUT særlig ros for det systematiske kvalitetsarbeidet i egen organisasjon og for de nye sektorovergrepene analysene. Komiteen merket seg også at NOKUT har et godt forhold både til utdanningssektoren og Kunnskapsdepartementet.

NOKUT i nye lokaler

Februar 2014 flyttet NOKUT inn i nye lokaler i Drammensveien 288 på Lysaker. I de nye lokalene er hele NOKUT samlet på ett plan.

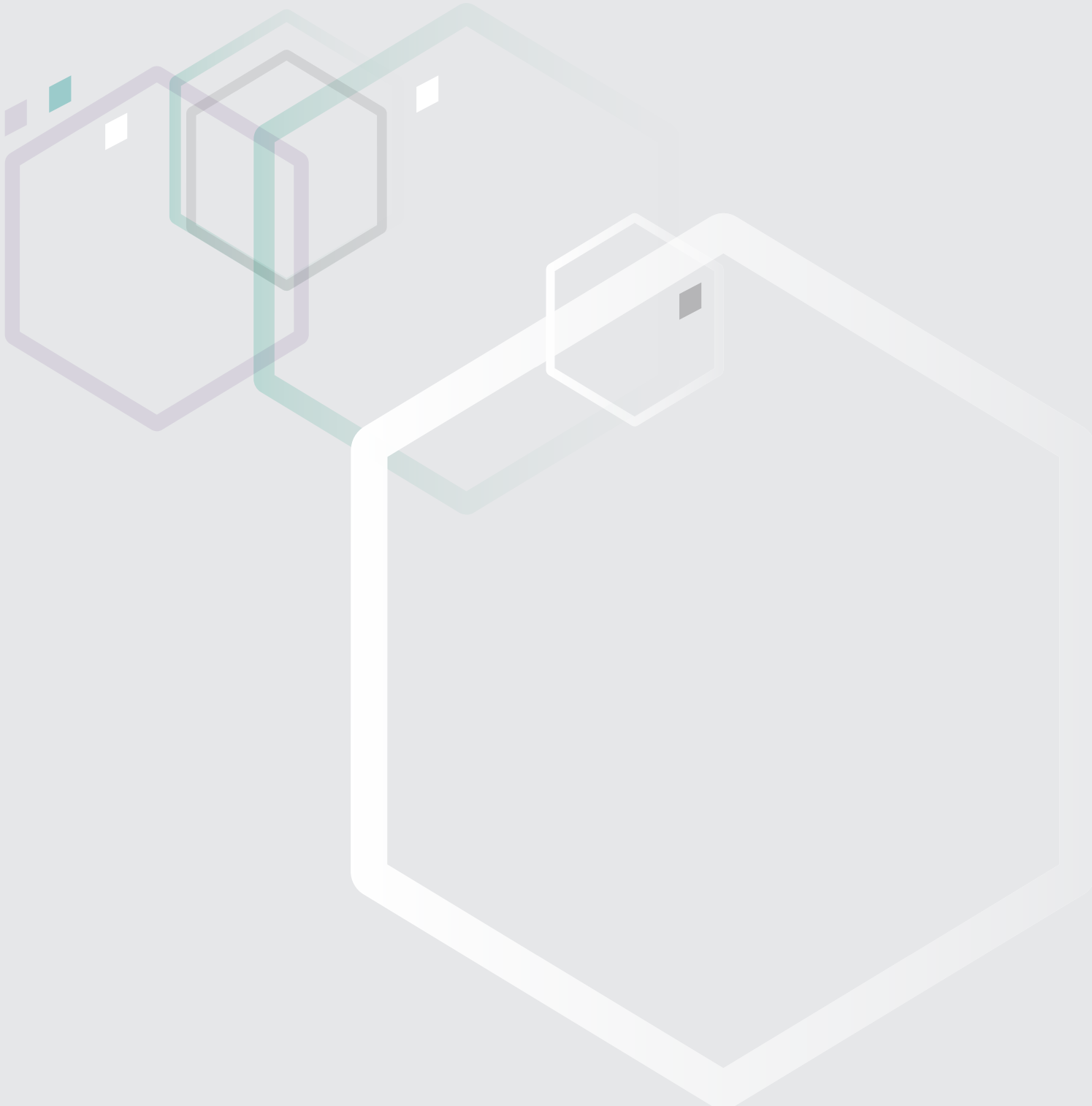
PUBLIKASJONER FRA NOKUT

NOKUTs utrednings- og analyserapporter

- Anne-Kari Gulliksen og Erik Audensen: [Report on recognition of higher education in Eritrea and Ethiopia](#) (Rapport 2013-1)
- Marina Malgina og Anne-Kari Gulliksen: [Godkjenning av utenlandsk høyere utdanning for personer med mangelfull dokumentasjon](#) (Rapport 2013-2)
- Stein Erik Lid: [PPUs relevans for undervisning i skolen](#) (Rapport 2013-3)
- Pål Bakken: [Institusjonell dynamikk i norsk høyere utdanning og fagskolesektoren](#) (Rapport 2013-4)

Artikler i fagtidsskrifter og bøker

- Pål Bakken og Ingrid Storm: [Academic Drift and Diversity: Institutional Dynamics in Norwegian Higher Education](#) i J. E. Karlsen og R. M. O. Pritchard (red.) "Resilient Universities: Confronting Changes in a Challenging World". Peter Lang International Academic Publishers (2013)
- Pål Bakken: [Store endringer i institusjonslandskapet norsk i høyere utdanning](#) i bladet Forskningspolitikk 3/2013
- Helen Bråthen og Ole-Jacob Skodvin: [Sentre for fremragende utdanning - satsing med ambisjoner](#) i bladet Forskningspolitikk 2/2013
- Stein Erik Lid og Ole-Jacob Skodvin: [Kritikk av NOKUT på misforstått grunnlag](#) i bladet Utdanning 13/2013
- Ole-Jacob Skodvin: [NOKUT og kvalitet i IKT-støttet høyere utdanning](#), s. 23-41, i T. Fosslund, K. R. Ramberg og E. Gjerdrum (red.) "Ulike forståelser av kvalitet i norsk, fleksibel høyere utdanning". Norgesuniversitetet (2013)
- Astrid Børsheim: [Praksis med mer - Er det krav til kvalitet i alle slags lærerutdanninger?](#), s. 83-95, i T. Fosslund, K. R. Ramberg og E. Gjerdrum (red.) "Ulike forståelser av kvalitet i norsk, fleksibel høyere utdanning". Norgesuniversitetet (2013)

Telefon: 21 02 18 00
www.nokut.no

